

Sygn. akt III Ca 450/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2023 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2023 r. w Gliwicach

na powiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej we W.

przeciwko Z. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 16 marca 2023 r., sygn. akt I C 1348/22

oddala apelację;

oddala wniosek pozwanej o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 450/23

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Wspólnota w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w G. wniósł pozew w trybie elektronicznego postępowania upominawczego do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, w którym domagał się zasądzenia od pozwanej Z. S. kwoty 8.974,28 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, od dnia 21 marca 2019 r. oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że (...) w G. w dniu 23 sierpnia 2011 r. zawarła z pozwaną umowę pożyczki w kwocie 13.500 zł. Pozwana nie regulowała rat pożyczki w ustalonych terminach a nadto była wzywana do uregulowania należności, lecz nie uregulowała zaległości. Powód podał, że dochodzona pozwem należność obejmuje niespłacony kapitał w kwocie 6.127,48 zł, odsetki umowne w kwocie 596,15 zł, odsetki z tytułu należności przeterminowanych w kwocie 2.170,75 zł oraz inne pozycje (między innymi koszty windykacyjne) w kwocie 79,90 zł.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 4 kwietnia 2019 r. orzeczono zgodnie z pozwem.

Pismem procesowym z dnia 26 lipca 2022r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. poinformowała, iż na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 9 sierpnia 2021 r. nabyła od Syndyka masy upadłości

Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Wspólnota w upadłości likwidacyjnej wierzytelność wobec pozwanej wynikająca z umowy pożyczki zawartej ze (...).

Pozwana pismem z dnia 7 września 2022 r. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 4 kwietnia 2019 r. po czym postanowieniem z dnia 22 września 2022 r. przekazano sprawę do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej.

Dnia 3 grudnia 2022 r. pozwana złożyła odpowiedź na pozew i wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że pożyczkodawca wysłał w dniu 13 lutego 2015 r. ostateczne wezwanie do zapłaty. Tym samym, już od marca 2015 r. postawił cały dług w stan wymagalności. W konsekwencji terminem przedawnienia przedmiotowych roszczeń jest marzec 2018 r. W momencie składania pozwu do sądu w marcu 2019r. roszczenie było od około roku w całości przedawnione. Nadto pozwana podała, że strona powodowa ma co najwyżej prawo do przymusowej egzekucji rat płatnych w okresie od 21 marca 2016 r. do 23 sierpnia 2016 r., albowiem rozłożenie świadczenia na raty skutkuje różnymi terminami rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń o zapłatę poszczególnych wymagalnych rat. Pozwana wskazała też, iż przez lata spłacała pożyczkę i uważa za niemożliwe, aby kwota jej zaległości wynosiła 70% wartości pożyczki.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2023r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od pozwanej Z. S. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. kwotę 2.328,19 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, od dnia 21 marca 2019 r. (punkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 497,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku (punkt 3).

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że pomiędzy Zachodnią Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo - Kredytową w Ł. a pozwaną dnia 23 sierpnia 2011 r. została zawarta umowa pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe o numerze (...). Na mocy umowy pozwanej udzielono pożyczki w wysokości 13.500 zł na okres od 23 sierpnia 2011 r. do 2 sierpnia 2016 r. Prowizja z tytułu udzielenia pożyczki wynosiła 655 zł. Pożyczka oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej. Pozwana zobowiązana była do spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami w terminie do dnia 23 sierpnia 2016 r. Spłata pożyczki miała nastąpić w 60 miesięcznych ratach, płatnych od 23 dnia każdego kolejnego miesiąca. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stawała się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia pobierane były odsetki według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Umową cesji wierzytelności z dnia 9 sierpnia 2021r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. nabyła wierzytelność przysługującą przeciwko pozwanej a wynikającą z umowy o numerze (...).

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, w jakiej roszczenie nie uległo przedawnieniu. Sąd podał, że w sprawie strona powodowa wskazywała, że datą wymagalności dochodzonego roszczenia jest dzień 23 sierpnia 2016 r., jednakże twierdzenia te są nieprecyzyjne w kontekście postanowień umowy. Z przedmiotowej umowy jednoznacznie wynika, że pozwanej została udzielona pożyczka w kwocie 13.500 zł, zaś okres kredytowania został ustalony w 60 miesięcznych ratach, płatnych od 23 dnia każdego kolejnego miesiąca. W związku z tym, że roszczenie płatne było w ratach, to bieg terminu przedawnienia dla każdej raty rozpoczął się oddzielenie. Pozew został wniesiony przez stronę powodową w dniu 21 marca 2019r., a zatem wszystkie raty pożyczki, których termin płatności przypadał przed 21 marca 2016 r. uległy przedawnieniu, bowiem pozew został złożony po upływie trzyletniego terminu przedawnienia tych rat określonego w art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z 13 kwietnia 2018 r., tj. przed dniem 9 lipca 2018 r. a mając na względzie treść przepisu zawartego w art. 5 ustawy, jako że przedawnienie, które rozpoczęło bieg przed wejściem w życie ustawy, nastąpiłoby wcześniej przy uwzględnieniu przepisów dotychczasowych. Powódka natomiast nie wykazała żadnej czynności, która skutkowałaby przerwaniem

biegu przedawnienia, jak również nie wskazywała na nadzwyczajne okoliczności uzasadniające nieuwzględnienie przedawnienia. Jednocześnie Sąd uznał, iż podniesiony przez pozwaną zarzut zawyżenia dochodzonego roszczenia jest niezasadny. Strona pozwana nie zaferowała bowiem żadnych dowodów, które wskazywałyby na to, iż dokonała spłaty pożyczki w zakresie przekraczającym dochodzone roszczenie.

Na skutek uwzględnienia powództwa w części, koszty procesu stron zostały stosunkowo rozdzielone w myśl przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c. Dodatkowo, stosownie do treści art. 98 § 1¹ k.p.c. Sąd zasądził na rzecz powódki odsetki od kwoty zasądzonej tytułem kosztów procesu w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczone od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zaskarżając wyrok w części w zakresie pkt 2 i 3 zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

art. 720 k.c. w zw. z art. 120 k.c. poprzez ich błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że spłata pożyczki, która następuje w ratach jest świadczeniem okresowym, które przedawnia się dla każdej raty oddzielnie, podczas, gdy w pkt 9 umowy pożyczki nr (...) strony jednoznacznie wskazały termin spłaty pożyczki na 23 sierpnia 2016 r.;

art. 118 k.c. w zw. z art. 5 ust. 2 ustawy o z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że w niniejszej sprawie termin przedawnienia należy liczyć według przepisów dotychczasowych tj. obowiązujących przed 9 lipca 2018r., a co za tym idzie, że przedawnione są wszystkie raty, których termin płatności przypadł na trzy lata przed 21 marca 2019 r., podczas gdy zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 118 k.c. koniec biegu terminu przedawnienia przypada na koniec roku kalendarzowego;

art. 117¹ § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące oddaleniem powództwa w części jako przedawnionego, w przypadku, gdy szereg okoliczności w niniejszej sprawie potwierdza, że względy słuszności wymagają, aby nie uwzględnić podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia;

Powód zarzucił również naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie obciążenia pozwanej całością kosztów procesu.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 2 poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 6.646,09 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie od dnia 21 marca 2019 r. do dnia zapłaty, w zakresie pkt 3. poprzez obciążenie pozwanej całością kosztów procesu i nakazanie pozwanej zwrotu powodowi całości poniesionych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i pozostawienie terminu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. § 2 tego przepisu stanowi natomiast, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia

W przedmiotowej sprawie roszczenie powoda miało swoją podstawę w umowie pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe o numerze (...). Na mocy umowy pozwanej udzielono pożyczki w wysokości 13.500 zł na okres od 23

sierpnia 2011 r. do 2 sierpnia 2016 r. Pozwana była zobowiązana do spłaty tej pożyczki w 60 ratach płatnych. Powód wniósł pozew natomiast 21 marca 2019r.

Pozwana zobowiązana była do spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami w terminie do dnia 23 sierpnia 2016r. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, rozłożenie świadczenia jednorazowego na raty skutkuje różnymi terminami rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń o zapłatę poszczególnych wymagalnych rat (art. 120 § 1 zd. 1 k.c.). (porównaj: Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2021r., III CZP 17/21

Sąd I instancji stwierdził, że roszczenie powoda przedawniło się co do rat płatnych do 21 marca 2019r. wskazując, że w ustalonym stanie faktycznym winny mieć przepisy obowiązujące przed dniem 9 lipca 2018r., co wynika z przepisów intertemporalnych w ustawie z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104), która zmieniła m.in. treść art. 118 k.c. Zgodnie z art. 5 ust. 1 tej ustawy do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym, zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy, jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Tym samym uznać należało, że do oceny stanu faktycznego należało zastosować brzmienie przepisów sprzed nowelizacji.

Powyższego nie może zmienić także powołana przez pozwanego uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 13 maja 2022r., III CZP 46/22, w której Sąd stwierdził, że trzyletni termin przedawnienia roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi, który rozpoczął bieg i nie upłynął przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy- Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1104), kończy się ostatniego dnia roku kalendarzowego (art. 118 zdanie drugie KC w związku z art. 5 ust. 1 powołanej ustawy). Niemniej jednak powód pomija, że dotyczyło ono jednego z terminów wskazanych w art. 118 k.c., tj. 10 letniego terminu przedawnienia, który został skrócony do 6 lat. Tymczasem termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe i roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej pozostał bez zmian, co *expresis verbis* zostało wskazane w uzasadnieniu ww. uchwały. Skoro termin przedawnienia tych roszczeń nie został skrócony, zarówno przed jak i po zmianie wynosi on 3 lata, nie było podstaw do wydłużenia tego terminu .

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 117¹ § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące oddaleniem powództwa w części jako przedawnionego, w przypadku, gdy szereg okoliczności w niniejszej sprawie potwierdza, że względy słuszności wymagają, aby nie uwzględnić podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia, powódka powołała się na postępowanie upadłościowe toczące się u poprzednika prawnego powódki. Niemniej jednak przepis stanowi, że w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. Powódka poza sytuacją jej poprzednika prawnego nie wskazała jakie dodatkowe, szczególności okoliczności uzasadniają nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia. Jak wynika tymczasem z akt sprawy, powód nabył wierzycelność dochodzoną pozewem w dniu 9 sierpnia 2021r., a tym samym w sytuacji, kiedy w świetle obowiązujących przepisów, musiał liczyć z tym, że jest ona w całości przedawniona. W ocenie Sądu Okręgowego, taka okoliczność nie uzasadnia nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia, gdyż uwzględniając zarobkowy charakter działalności powódki, winna ona dołożyć szczególnej staranności przy dokonywaniu tej transakcji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c., należało oddalić apelację jako bezzasadną.

Wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego nie mógł zostać uwzględniony albowiem nie poniosła ona żadnych dodatkowych kosztów na tym etapie postępowania.

SSO Andrzej Dyrda